

PRODUKTBLAD

NYA VARNINGAR BASERADE PÅ KONSEKVENSER

Nu förnyar vi våra vädervarningar så att de lokala och regionala konsekvenserna av ett visst väder blir tydliga. Därför utvecklar vi en ny metodik och nya arbetssätt i samverkan med flera andra myndigheter och samhällsaktörer. Tillsammans kommer vi att utvärdera vilken lokal och regional påverkan som vädret förväntas få och öka möjligheterna till att varningarna blir mer träffsäkra. Då får alla berörda bättre förutsättningar att förbereda sig och hantera den aktuella vädersituationen. På så sätt ökar vi säkerheten, tryggheten och samhällsnyttan. I april 2021 går vi över till de nya vädervarningarna.

De nya konsekvensbaserade vädervarningarna är indelade i tre olika varningsnivåer. Det tidigare klassbegreppet (1-3) kommer att tas bort och ersättas med färgerna gul, orange och röd. Färgernas symbolvärden är kända och harmoniserar väl med hur bland annat övriga länder i Europa utformar sina vädervarningsnivåer.

De nya varningsnivåerna baseras på förväntad påverkan av den aktuella väderhändelsen. Den gula varningsnivån innebär en låg grad av påverkan, den röda en hög. Varje varningsnivå har en allmän beskrivning av förväntade konsekvenser och en beskrivning av hur varningsnivån ska tolkas av allmänheten respektive samhällsaktörer, till exempel inom kommuner, hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

JUSTERADE TRÖSKELVÄRDEN UTFRÅN REGIONAL PÅVERKAN

För varje typ av vädervarning, såsom vind, snöfall och regn, finns det tröskelvärden för när processen att utfärda en varning med en viss nivå ska initieras av SMHI. De baseras på förväntad påverkan. Eftersom konsekvenserna av ett visst väder skiljer sig åt, beroende på var i Sverige det inträffar, skiljer sig även tröskelvärdena åt mellan olika geografiska områden.

Sverige har delats in i grupper av län som beräknas få liknande konsekvenser av ett visst väder. Specifika tröskelvärden har definierats för respektive varningsnivå (gul, orange, röd) för de olika vädervarningarna. Tröskelvärdena har satts utifrån dagens varningskriterier, och justerats uppåt eller nedåt. Grupperingen av län kan variera för olika typer av vädervarningar.

NATIONELLA RISKFAKTORER DEL AV INITIAL BEDÖMNING

När SMHI initierar processen för att utfärda konsekvensbaserade vädervarningar kommer även hänsyn tas till nationella riskfaktorer för att bidra till en mer nyan-

serad lägesbild. Varje typ av vädervarning kommer ha egna riskfaktorer kopplade till sig. För till exempel vindvarningar kan det handla om att ta hänsyn till vindriktning och tjäle. Risken för stormfällning är större vid vindriktningar som träden inte är anpassade efter, medan förekomst av tjäle minskar risken.

VARNINGSNIVÅER OCH EXEMPEL PÅ PÅVERKAN

Konsekvensbaserade vädervarningar innebär att påverkan av vädersituationen bedöms på flera nivåer; lokalt (kommuner, räddningstjänster, regioner, kommunala bolag etc.), regionalt (länsstyrelser) och nationellt (SMHI). Bedömningen på lokal nivå är mer detaljerad än den på nationell nivå. Bedömningarna bygger på varandra och blir samlat grundande för val av varningsnivå.

För mer information kontakta:

Camilla Palmér, Huvudprojektledare
tel 070-096 00 02
e-post camilla.palmer@smhi.se

Åsa Granström, Delprojektledare
tel 011-495 82 76
e-post asa.granstrom@smhi.se

Fredrik Linde, Projektägare och chef för prognos- och varningstjänsten på SMHI
tel 011-495 81 72
e-post fredrik.linde@smhi.se

ARBETSMATERIAL - PRELIMINÄRA EXEMPEL PÅ PÅVERKAN

Varningsnivå	Exempel på påverkan Vind (gäller ej fjällområden > 700 m ö h)	Exempel på påverkan Översvämning (vid vattendrag och sjöar)	Exempel på påverkan Höga havsvattenstånd
GUL	<ul style="list-style-type: none"> ■ Det kan förekomma begränsningar i brukbara vägar på grund av trädfällning. ■ Störningar i kollektivtrafiken, dock i mindre omfattning och i huvudsak begränsat till landsbygden. ■ Risk för flygande föremål. ■ Vissa skador på skog (hyggeskanter och nygallrad skog). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Översvämning av vägar som inte ingår i Funktionellt prioriterat vägnät (FPV, Trafikverket). ■ Översvämning som drabbar fritidshus eller övriga byggnader som inte räknas som bostadshus eller kommersiella verksamheter. Det kan till exempel vara garage, lada eller friggebod. ■ Översvämning av jordbruks-, fritids- eller parkeringsområde. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lokalt utsatta objekt såsom lägre kajer, småbåtsbryggor och enstaka vägar kan översvämmas. ■ Enstaka byggnader och kommersiella verksamheter nära kusten kan översvämmas.
ORANGE	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vägar stängs av över ett större område, även länsvägar. Träd över vägen gör att vissa områden inte blir tillgängliga. Störningar i kollektivtrafik, även i stadsmiljö. ■ Skador på fastigheter och risk för flygande föremål. ■ Omfattande skogsskador. ■ Sannolikt elbortfall i glesbygdsområden, vilket även påverkar mobila nät för telekommunikationer. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Översvämning av regionalt viktiga vägar enligt FPV. ■ Vatten inom 50m från järnvägen. ■ Översvämning som drabbar bostadshus och kommersiella verksamheter. ■ Översvämning vid miljöfarligt område, till exempel kemisk industri eller liknande. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Infrastruktur i nära anslutning till kusten blir påverkade, och större områden nära kusten översvämmas. ■ Hamnar, byggnader och kommersiella verksamheter nära kusten riskerar stora skador på grund av översvämning.
RÖD	<ul style="list-style-type: none"> ■ Stängda vägar. ■ Stillastående kollektivtrafik. ■ Om möjligt hålls de stora lederna öppna, övriga vägar är inte körbara. ■ Omfattande skador på byggnader. ■ Stor risk för flygande föremål. ■ Mycket omfattande skogsskador. ■ Längre och mer omfattande elavbrott, som i sin tur ger omfattande avbrott i fasta och mobila nät för telekommunikationer. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Översvämning av nationellt viktiga vägar enligt FPV. ■ Översvämning av järnväg. ■ Vattendjup vid bostadshus och kommersiella verksamheter, som är tillräckligt högt för att begränsa framkomlighet. ■ Översvämning som drabbar kritiska samhällsfunktioner, till exempel räddningstjänst och sjukhus. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Omfattande översvämningar. ■ Infrastruktur, byggnader och kommersiella verksamheter nära kusten drabbas av stora skador på grund av översvämning.

Observera att ovan är en preliminär sammanställning av arbetet med att formulera exempel på påverkan.